

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/72/2023
Identifikačné číslo spisu:	5820010012
Dátum vydania rozhodnutia:	30.07.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Emil Klemanič
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:5820010012.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Emila Klemaniča a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Patrika Príbelského, PhD., na neverejnom zasadnutí konanom 30. júla 2025 v Bratislave, v trestnej veci obvineného V. N. H. pre pokračovací zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona a iné, o dovolaní menovaného podanom proti rozsudku Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 6T/1/2020, z 27. apríla 2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 2To/43/2021, z 30. marca 2022

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného V. N. H. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 6T/1/2020, z 27. apríla 2021 bol obvinený V. N. H. uznaný za vinného v bodoch I. a II. z pokračovacieho zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a) (s poukazom na § 138 písm. b/, g/, h/), písm. b) (s poukazom na § 139 ods. 1 písm. h/) Trestného zákona a v bodoch I., II., III., IV. z pokračovacieho prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, ktorého sa dopustil na tom skutkovom základe, že:

ako riaditeľ Správy katastra U., na Správe katastra U. z pozície nadriadeného, v rozpore s § 4 ods. 4 zákona č. 400/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov

I. od 28.03.2011 minimálne do 13.10.2011 bez toho, aby disponoval osobitnou odbornou spôsobilosťou rozhodovať o návrhu na vklad (§ 33 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov) v konaniach o návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, sp. zn. D. XXXX/XX, D. XXXX/XXXX, v ktorých jedným z účastníkov (predávajúcim) je Ž., poľnohospodárske družstvo, IČO: XX XXX XXX, ktoré boli na rozhodnutie pridelené N. W. N., nar. XX.XX.XXXX, jeho podriadenej, zamestnankyni Správy katastra U.Š., ktorá danou spôsobilosťou disponovala, napriek tomu, že tieto konania boli prerušené rozhodnutiami zo dňa 21.01.2011, a to z dôvodu, že zatiaľ neboli právoplatne skončené reštitučné konania k nehnuteľnostiam tvoriacim predmet prevodu, t. j. z dôvodu riešenia predbežnej otázky, N. W. N. bez zákonného oprávnenia a v niektorých prípadoch pod hrozbou, že

nesplnenie úlohy bude posudzovať ako závažné porušenie pracovnej disciplíny zo strany štátneho zamestnanca, t. j. v kontexte § 47 písm. h), § 51 ods. 1 zákona č. 400/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov, pod hrozbou reálnej straty zamestnania, opakovane ukladal pokyny vydať príslušné rozhodnutia v predmetných konaniach, pričom z obsahu jeho pokynov bolo zrejmé, že N.. W. N. mala v daných konaniach povoliť vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností,

a tak konal s cieľom zaobstarať pre Ž., poľnohospodárske družstvo rozhodnutia správy katastra, ktorými by boli protiprávne povolené vklady vlastníckeho práva v dotknutých konaniach do katastra nehnuteľností, a konajúc aj v zhode s uvedeným

II. po tom, čo bola ku dňu 06.05.2011 N.. W. N. menovaná do funkcie vedúcej oddelenia zápisov práv k nehnuteľnostiam Správy katastra U., bezdôvodne a neoprávnene jej listom zo dňa 06.05.2011 zakázal vykonávať túto funkciu s tým, že nedodržanie tohto upozornenia by považoval za závažné porušenie pracovnej disciplíny, t. j. v kontexte § 47 písm. h), § 51 ods. 1 zákona č. 400/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov, pod hrozbou reálnej straty zamestnania, jej zakázal vykonávať prácu, na ktorej výkon bola povinná a

III. po tom, čo s N.. W. N. bola dňa 12.08.2011 opäť uzatvorená služobná zmluva, bezdôvodne a neoprávnene jej bránil vo vykonávaní práce, na ktorej výkon bola povinná, a to tým, že jej odmietol odovzdať kľúče od pracoviska, nepridelil jej pečiatky potrebné k rozhodnutiu o návrhu na vklad, neprideloval jej prácu, zablokoval jej prístup k počítačovým programom využívaným pri práci a takýto stav udržiaval minimálne do 30.08.2011, pričom daným konaním ohrozil riadny chod Správy katastra U.,

IV. v konaní o návrhu na zápis vlastníckeho práva záznamom, podanom subjektom Ž., poľnohospodárske družstvo, vedenom pod sp. zn. Z 891/2011, po tom, ako jeho podriadená, zamestnankyňa Správy katastra U., pracujúca na pozícii zapisovateľa listín - N. H., nar. XX.XX.XXXX, predmetný návrh dňa 30.10.2011 zákonne označila ako nezapísateľný, menovanú najskôr dňa 03.11.2011 písomne vyzval, aby prehodnotila svoj postup a konala v zmysle zákona a právneho stavu, a dňa 09.01.2012 jej písomne uložil, napriek tomu, že bol oboznámený s výsledkom kontroly Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, sp. zn. 22/2011, ktorá potvrdila správnosť postupu N. H. v danej veci, aby uskutočnila zápis vlastníckeho práva záznamom do katastra nehnuteľností v prospech Ž., poľnohospodárske družstvo,

a tak konal s cieľom neoprávnene zaobstarať v prospech Ž., poľnohospodárske družstvo úkon správy katastra, ktorým by bol protiprávne vykonaný pokyn a pre prípad nesplnenia pokynu jej dal do pozornosti § 60 ods. 1 písm. a), b), e), zákona č. 400/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Za to bol obvinenému V. N. H. podľa § 189 ods. 2 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. e), § 36 písm. j), § 37 písm. h), § 41 ods. 1 Trestného zákona, uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky 4 (štyri) mesiace a 16 (šestnásť) dní; pričom podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona bol na výkon uloženého trestu zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací na podklade odvolania obvineného, dcéry obvineného a prokurátora rozhodol uznesením, sp. zn. 2To/43/2021, z 30. marca 2022 tak, že podľa § 319 Trestného poriadku odvolania obvineného a prokurátora zamietol, pretože neboli dôvodné a podľa § 316 Trestného poriadku odvolanie dcéry obvineného zamietol, pretože bolo podané oneskorene.

Proti uzneseniu krajského súdu podal obvinený V. N. H. prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Róberta Slamku dovolanie s poukazom na údajné naplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku [zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu], § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom] a § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na nesprávnom

právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť].

Obvinený v dovolaní v podstate namieta:

„ 1) § 371 ods. 1 písm. c),

a) Počas súdnych konaní bolo zásadným spôsobom porušené právo odsúdeného na obhajobu - Obžalovaný má právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorá predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej účinnej normy na zistenie stavu veci. Čo v tejto veci nebolo urobené. Jedná sa o to že:

- Nebol vykonaný ústavne súladný výklad základnej právnej otázky, ktorú počas celého dokazovania ani odvolací súd a ani prvostupňový nevyriešil výkladom a interpretáciou, základnú právnu otázku, ktorá by zodpovedala a bola opretá o ústavne zosúladený právny výklad aplikovanej normy a jej použitia v praxi, pričom tento výklad mal a má rozhodujúci význam pre rozhodnutie vo veci samej tak na prvostupňovom súde ako aj na odvolacom súde. Jedná sa o výklad k ustanoveniu v § 11 ods. 1 písm. a), v § 62 ods. 1 písm. b) zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe, a to, na ktorého vedúceho zamestnanca sa toto ustanovenie vzťahuje / nevzťahuje. Či sa toto ustanovenie a v akej miere vzťahuje aj na odsúdeného alebo nie! Pokiaľ takáto základná otázka nie je vyriešená, tak nie je možné a ani nebolo možné spravodlivo rozhodnúť.

- A z toho až na základe tohoto ústavne zosúladeného výkladu ustanovenia zákonnej právnej normy možno vyvodíť odpoveď na základnú právnu otázku, ako má obžalovaný ako vedúci štátny zamestnanec zodpovedať za výkon štátnej správy na úseku katastra, keď zistí, že podriadené zamestnankyne porušili zákon a on nie je oprávnený postupovať podľa zákona, vid' text, bod 16 odôvodnenia tohoto Dovolania.

b) Počas celého súdneho dokazovania ako aj celého dokazovania pred orgánmi OČTK nebolo preukázané, či týmto konaním by došlo k protiprávnemu zápisu na katastri v prospech Ž., poľnohospodárske družstvo a či takýto zápis by zadovážal neoprávnený prospech, pretože (... Ž., PD tieto pozemky vlastnilo zo zákona). Pokiaľ takáto základná otázka nie je vyriešená, tak nie je možné spravodlivo rozhodnúť.

2) § 371 ods. 1 písm. g),

a) Na základe vyššie uvedených skutočností tým že súd použil na výklad ustanovení len obyčajných pracovníkov, ktorí sa k týmto vyššie v bode 1) uvedeným skutočnostiam nemohli odborne a právne relevantne vyjadriť a dokonca ich vyjadrenie bolo zaujaté, pretože N.. G., vedúci služobného úradu KÚ Žilina bol blízky priateľ poškodenej N.. N., ktorá sa stala po odsúdení obžalovaného jeho partnerkou / manželkou. A preto akúkoľvek svedeckú výpoveď N.. G., resp. zamestnancov tohoto úradu v tejto veci je potrebné pokladať za zaujatú!

3) § 371 ods. 1 písm. i),

a) Z tohoto dôvodu, ktoré je uvedené v čl. III bod. 1 a bod 2. tohto dovolania, je založené na nesprávnom právnom posúdení iného hmotnoprávneho ustanovenia v tejto veci.“

Obvinený následne zhrnul doterajší priebeh konania, počnúc oslobodzujúcim rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 6T/64/2013, z 13. januára 2015, ďalej uviedol, že po podaní odvolania, dovolania a následnom rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IV. ÚS 558/2018, bolo uznesenie Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 2To/50/2016, z 9. novembra 2016 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Tdo/39/2017, zo 6. decembra 2017 zrušené. Vec bola následne vrátená Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie, v rámci ktorého tento zrušil aj pôvodný rozsudok a vec postúpil súdu prvého stupňa na nové prejednanie. V nadväznosti na to súd prvého stupňa rozhodol rozsudkom, ktorým obvineného uznal za vinného. V ďalšej časti obvinený konkrétne rozviedol dôvody, o ktoré opiera toto dovolanie, a to nasledovne:

„Opätovne rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 6T/1/2020-1434, z 27. apríla 2021 v neprospech obžalovaného nebol na pojednávaní predložený relevantný dôkaz, na základe ktorého bol obvinený opakovane uznaný za vinného Dôkazom je vyjadrenie: 'Súd však svoje názory prehodnotil a vo svetle aj iných dôkazov, ktoré mu boli dané do pozornosti ...'.

Sudkyňa Okresného súdu Námestovo v samotnom rozsudku vôbec právne relevantne nekonkretizovala, aké iné dôkazy boli dané do jej pozornosti, a prečo tak bez vykonania dôkazov zmenila svoj právny názor oproti rozsudku, sp. zn. 6T/64/2013-679, ktorým súd obvineného spod obžaloby oslobodil s odôvodnením, že skutky, ktoré sa kládli obvinenému za vinu, nie sú trestným činom. Prečo tie dôkazy,

ktoré použila na oslobodenie odsúdeného, zrazu bez uvedenia právne relevantných dôvodov použila na odsúdenie odsúdeného. Odôvodnenie rozsudku Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 6T/1/2020-1434, z 27. apríla 2021 v neprospech obžalovaného je podľa obvineného opätovné porušenie práva odsúdeného na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1, 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj opätovné porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky.

Rovnako sa v rozsudku OS NO, sp. zn. 6T/1/2020-1434, z 27. apríla 2021 sudkyňa na str. 24 odvoláva na to, že v oslobodzujúcom rozsudku, sp. zn. 6T/64/2013-679, z 13. januára 2015 (ďalej len 'oslobodzujúci rozsudok') aplikovala zásadu ultima ratio a s poukazom na uznesenie NS SR z 13. augusta 2013, sp. zn. 2Tdo/35/2013, z ktorého vyplýva, že aplikácia zásady ultima ratio prichádza do úvahy výlučne pri prečinoch a nie je možné ju aplikovať, ak sa jedná o zločin, a z toho dôvodu bolo rozhodnuté o uznaní viny obvineného. Takýto postup Okresného súdu odôvodniť jej zmenu rozhodnutia v poradí druhom rozsudku o uznaní viny s poukazom na uznesenie NS SR považujeme za porušenie práva na spravodlivý proces, pretože ak samotný rozsudok okresného súdu sp. zn. 6T/64/2013-679, ktorým súd obvineného spod obžaloby oslobodil, odôvodňuje svoje rozhodnutie, že skutky, ktoré sa kládli obvinenému za vinu, nie sú trestným činom, potom o to viac a zodpovednejšie by mal súd pristupovať k odôvodneniam, prečo zmenil svoj názor, ktoré skutočnosti bral do úvahy a prečo, a ktoré skutočnosti nebral do úvahy a prečo! A čo sa týka použitia zásady ultima ratio, Okresný súd Námestovo vo svojom druhom odsudzujúcom rozsudku, sp. zn. 6T/1/2020-1434, z 27. apríla 2021 a jeho odôvodnení poukazoval, že pokiaľ zásadu ultima ratio, tak túto zásadu už podľa judikatúry ... nemožno použiť na zločin, iba prečin. Odsúdený však poukazuje na základnú skutočnosť a základný fakt a hrubé porušenie jeho práva na spravodlivý proces, že čo sa týka prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa, okresný súd počas celého konania od roku 2013 nevykonával potrebné dokazovanie, pretože sám okresný súd, resp. sudkyňa okresného súdu už pri prvom svojom rozsudku z roku 2013 túto skutočnosť nevykonania dokazovania odôvodnila, že dokazovanie okresný súd nevykonával z dôvodu, že skutok nie je trestným činom a ani prečinom. Následne, aj napriek tomu, že Krajský súd v Žiline dvakrát vrátil vec, Okresný súd Námestovo už nikdy nepristúpil k dokazovaniu, ktoré sa malo týkať prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa a bez akéhokoľvek dokazovania, na ktoré sám súd prvého stupňa poukazoval, obžalovaného odsúdil podľa bodov I. II. III. IV. obžaloby aj za prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa, a z toho dôvodu tiež 'opomenul', že mohol a mal pri prečine zneužívania právomoci verejného činiteľa túto zásadu použiť!

Okresný súd Námestovo svojim odsudzujúcim rozsudkom 6T/1/2020-1434 z 27. apríla 2021 uznal obvineného za vinného na základe vykonaného dokazovania, ktoré bolo totožné s vykonaným dokazovaním v konaní, kde bol vydaný oslobodzujúci rozsudok. Doplnil iba jeden dôkaz, a to svedka V. C. S., a to po zásahu Ústavného súdu SR a následne Krajského súdu v Žiline. Svedok V. C. S. poukazoval na skutočnosť, že poškodená N.. W.. N. ako osoba s oprávnením rozhodovať o návrhu na vklad v konaniach o návrhu na vklad rozhodla v rozpore so zákonom a jej rozhodnutia boli a sú nezákonné. Pretože tie nehnuteľnosti, ktorých vklad/zápis prerušila, neboli predmetom reštitučného konania.

Súd vôbec neodôvodnil, prečo nevzal tento dôkaz, t. j. výpoveď svedka do úvahy, keď zodpovedanie tejto otázky je pre uznanie viny alebo nevinu podstatné.

Naopak, bez vykonania dokazovania a preukázania protiprávneho prospechu Odvolací súd sa snažil preukázať, že obžalovaný sa svojím konaním snažil zabezpečiť neoprávnený prospech PD Ž., kde vo svojom vyjadrení (str. 32 Uznesenia 2To/43/2021, z 30. marca 2022) nepreukázateľne tvrdí, že odsúdený, vtedy obžalovaný konal: s úmyslom zabezpečiť pre PD Ž. potrebné zápisy do katastra nehnuteľností a tým aj neoprávnený prospech pre PD Ž. (PD Ž. však tieto nehnuteľnosti nadobudol zo zákona a preto sa PD Ž. nemohlo obohatiť a v reštitúcii sa tieto pozemky nemohli vrátiť, lebo boli zastavané - poznámka odsúdeného). Okresný ako aj odvolací súd tým nebral do úvahy a zároveň spochybňoval právny stav v katastri nehnuteľností, tzn. vlastnícke právo predávajúceho PD Ž. zapísané na liste vlastníctva.

Krajský súd v Žiline v uznesení z 30. marca 2022, sp. zn. 2To/43/2021-1527, na str. 29 v ods. 2 a 4 'poukazuje na rozhodnutia ÚS Slovenskej republiky a judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorého pri zamietnutí odvolania sa odvolací súd môže obmedziť i na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu. Predpokladom je splnenie podmienky založenej na zistení, že samotné rozhodnutie

podriadeného súdu možno pokladať za dostatočne odôvodnené.’

- Avšak podľa uznesenia Krajského súdu v Žiline pod č. 2To/13/2019, z 10. júla 2019 sa okresný súd nezaoberal napr. výhradou, či v čase prerušenia vkladových konaní boli skutočne vedené reštitučné konania, čo je dôležité z hľadiska rozhodnutia o vine obžalovaného, ako aj ďalšie výhrady:

- žiadosti samotnej poškodenej, aby jej obžalovaný uviedol, ako má rozhodnúť v predmetných vkladových konaniach,

- nedostatku kompetencie obžalovaného na ukončenie štátnozamestnaneckého vzťahu s poškodenou,

- (ne)preukázania, že obžalovaný konal s cieľom získať konkrétny majetkový prospech), ktorými sa súd prvého stupňa nezaoberal, nevysvetli svoj odklon od predchádzajúcich právnych záverov a ktoré ostali sporné v rozhodovaní o odvolaní,

- odôvodnenie súdneho rozhodnutia v odvolacom konaní nemá odpovedať na každú námietku, či argument použitý v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.

- To, čo je sporná, právna otázka, na ktorú okresný súd a ani odvolací súd zámerne neodpovedal a ktorá otázka tak, ako sme už uviedli má rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, je výklad k ustanoveniu v § 11 ods. 1 písm. a), v § 62 ods. 1 písm. b) zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe, a to na ktorého vedúceho zamestnanca sa toto ustanovenie vzťahuje/nevzťahuje.

- Ako má obžalovaný ako vedúci štátny zamestnanec zodpovedať za výkon štátnej správy na úseku katastra, keď zistí, že podriadené zamestnankyne porušili zákon a on nie je oprávnený postupovať podľa zákona ??

- Pritom podriadená zamestnankyňa pri zadanej úlohe žiada nadriadeného, aby jej presne uviedol, ako má v spornej veci rozhodnúť !!

- Ako má reagovať na dotaz, aby neporušil uvedené zákonné opatrenie!“

Obvinený V. N. H. navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky, po vyslovení porušenia zákona v jeho neprospech, zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu v celom rozsahu, ako aj rozsudok okresného súdu a prikázal, aby súd vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor, ktorý uviedol:

„Ad 1/ Posúdenie vykonaných dôkazov a výklad použitých právnych predpisov ako základ, z ktorého súdy odvodili svoje skutkové a právne závery, nemá nič spoločné s právom na obhajobu.

Je nepochybné, že odsúdený si v konaní už od začiatku slobodne volil obhajcov, ktorí ho v celom rozsahu svojich práv a povinností riadne obhajovali tak v prípravnom konaní, ako aj v konaní pred všeobecnými súdmi a Ústavným súdom SR. Odsúdenému neboli v tomto smere kladené žiadne prekážky a napokon ani on sám neoznačil žiaden úkon vyšetrovateľa, prokurátora alebo súdu, ktorým by bolo jeho právo na obhajobu krátené.

Ad 2/ Vzhľadom na povahu uplatneného dovolacieho dôvodu konštatujem, že odsúdený neoznačil žiaden dôkaz, ktorý nemal byť podľa jeho názoru vykonaný pred súdom zákonným spôsobom.

Odsúdený iba nejasným a nezrozumiteľným spôsobom vyjadril nespokojnosť s hodnotením svedeckých výpovedí súdom.

Ad 3/ Odsúdený neoznačil žiadne hmotnoprávne ustanovenie, na ktorého nesprávnom posúdení mali byť napadnuté rozhodnutia založené.

Z ďalšieho textu dovolania som sa snažil získať bližšie odôvodnenie existencie deklarovaných dovolacích dôvodov, no ide iba o nesúvislý kompilát opisu priebehu konania a odôvodnení jednotlivých súdnych rozhodnutí, do ktorého sú vkladané časti obhajobnej obrany, ktorú odsúdený prezentoval v podstate počas celého súdneho konania.

Dospel som k záveru, že odsúdený neoznačil relevantné dovolacie dôvody, ktoré by zodpovedali deklarovaným ustanoveniam § 371 ods. 1 Trestného poriadku, pričom sa pokúša iba o revíziu skutkových zistení súdu, urobených na základe riadne vykonaných dôkazov, čiže akési druhé odvolanie k súdu najvyššieho stupňa.“

Prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného V. N. H. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol, alternatívne aby dovolanie podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku zamietol.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku) prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na podanie dovolania (§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že podané dovolanie spĺňa obligatórne náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a dospel k záveru, že dôvody dovolania nie sú splnené.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, pričom nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku. V porovnaní s dôvodmi, ktoré opodstatňujú podanie odvolania, sú dovolacie dôvody koncipované podstatne užšie. Je tomu tak z dôvodu, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Právoplatnosť súdneho rozhodnutia v sebe poníma jeho faktickú nezmeniteľnosť (formálna právoplatnosť) a záväznosť (materiálna právoplatnosť). Preto sú možnosti podania dovolania - vrátane dovolacích dôvodov - striktné obmedzené, aby sa potenciálne „širokým“ uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala v rámci konania pred dovolacím súdom ďalšia riadna opravná inšancia a dovolanie nebolo chápané len ako ďalšie odvolanie.

Obsah dovolania obvineného pozostáva predovšetkým z opisu priebehu doterajšieho konania a odôvodnení rozhodnutí súdov nižších stupňov, do ktorých sú vkladané jeho vlastné hodnotenia dôkazov. Pokiaľ ide o zaradenie jednotlivých námietok pod konkrétne dovolacie dôvody, obvinený ich formuloval neprehľadne a nekoherentne, keď odkázal súčasne na dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ako aj na dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ďalej na dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, pričom ďalšie námietky v dovolaní ponechal bez zaradenia pod konkrétny dovolací dôvod. Z tohto dôvodu najvyšší súd pristúpil k systematizácii jednotlivých námietok a začlenil ich pod tie dovolacie dôvody, pod ktoré z hľadiska ich vecného obsahu patria.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený argumentoval tým, že v konaní nebol vykonaný ústavne súladný výklad ustanovení § 11 ods. 1 písm. a) a § 62 ods. 1 písm. b) zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe. Výklad týchto ustanovení má podľa obvineného rozhodujúci význam pre rozhodnutie z hľadiska jeho oprávnení ako vedúceho štátneho zamestnanca a napokon spravodlivého rozhodnutia o vine. Namietanie ústavne súladného výkladu hmotnoprávného predpisu však nespadá pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ale obsahovo zodpovedá skôr dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Najvyšší súd sa preto touto námietkou zaoberá nižšie v rámci hodnotenia uvedeného dovolacieho dôvodu.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Jednou zo základných zásad trestného konania je zásada práva na obhajobu, vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku. Právo na obhajobu je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a tiež v čl. 6 ods. 3 písm. b), písm. c), písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a patrí k základným atribútom spravodlivého

procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia. Tento dovolací dôvod možno úspešne uplatňovať len vtedy, ak právo na obhajobu bolo porušené zásadným spôsobom.

Zásada „práva na obhajobu“ vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby podliehajúce všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

V úzkej spojitosti s právom na obhajobu treba vnímať právo strany na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo strany na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia spočíva v troch nasledujúcich a vzájomne sa doplňujúcich rovinách:

- a) je korelátom práva účastníka konania prednášať návrhy, argumenty a námietky, aby na tieto dostal od súdu náležitú odpoveď,
- b) predstavuje jednu zo záruk, že „výkon spravodlivosti“ (justice in procedural effect, resp. justice in action) nie je arbitrárny (svojvoľný), nepriehľadný, a že rozhodovanie verejnej moci je kontrolované verejnosťou,
- c) vytvára predpoklad pre účinné uplatnenie opravných prostriedkov, ktoré má strana konania k dispozícii.

Napriek nespornému významu vyššie rozvedeného práva strany trestného konania na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia nejde o právo absolútne. Povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie nemožno interpretovať v tom zmysle, že by zahŕňalo podrobnú odpoveď na každý argument strany konania (Van Hurk v Holandsko, resp. Ruiz Torija v Španielsko). Podstatnou je v tejto súvislosti povinnosť súdu vyhodnotiť a v odôvodnení rozhodnutia zareagovať na hlavné námietky účastníka konania (Donadze v Gruzínsko) a riadne posúdiť tvrdenia, argumenty a dôkazy predložené stranou konania (opätovne vid' napr. Van Hurk v Holandsko). Na podklade takéhoto postupu súdu je potom možné posúdiť, či bolo konanie ako celok spravodlivé. Mlčanie odvolacieho súdu ohľadom zákonnosti odmietnutia vykonania dôkazov navrhnutých obvineným odporuje myšlienke spravodlivého procesu (Krasulya v. Rusko).

Dovolací súd nemôže skúmať hodnotenie dôkazov ako ani „kvalitatívnu správnosť“ úvah súdov nižších stupňov vo vzťahu k dostatočnosti dôkazného podkladu pre nimi vnímané zistenie skutkového stavu v

miere spoľahlivej a obsahovo spôsobilej pre rozhodnutie vo veci samej. Dovolací súd rovnako nemôže (výnimku predstavuje procesná situácia, ak je dovolateľom minister spravodlivosti; § 371 ods. 3 Trestného poriadku) skúmať a meniť správnosť a úplnosť skutku zisteného práve na podklade už skôr vykonaného hodnotenia dôkazov, ktoré sa realizuje v konaní pred súdmi nižšej inštancie.

Nemožno sa účinne domáhať naplnenia dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v prípade, ak súdom ustálený obsah a rozsah vlastnej úvahy o voľbe použitých dôkazných prostriedkov a hodnotenia z nich získaných výsledkov (to znamená, hodnotenia dôkazov) na podklade § 2 ods. 10, resp. ods. 12 Trestného poriadku nevyhovuje predstavám dovolateľa. Ak by totiž záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu vykonaný v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a tak by predstavoval spôsobilý podklad pre dovolací prieskum zo strany najvyššieho súdu (konajúceho v zmysle „iniciačného“ procesného úkonu obvineného ako osoby oprávnenej podať dovolanie v zmysle skôr citovaných ustanovení Trestného poriadku), takýto výklad by odporoval principiálnej viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku treba súčasne chápať aj ako základné interpretačné a napokon i kvalitatívne kritérium pre dovolanie podané niektorou zo strán pôvodného konania - teda základného konania predchádzajúcemu podaniu dovolania (§ 369 ods. 2 v spojení s ods. 5 Trestného poriadku). Vyjadruje totiž základné argumentačné pravidlá konania pred dovolacím súdom, ktorých spoločným menovateľom je zákonom a stabilnou judikatúrou ustálený účel takto intencne vymedzeného dovolacieho konania: spravidla výsostné posudzovanie právnych otázok naproti prieskumu skutkových zistení realizovaných skôr vo veci konajúcimi a rozhodujúcimi súdmi. Uvedené je vyjadrením limitácie dovolacieho súdu správnosťou a úplnosťou zistenia skutkového stavu skôr vo veci konajúcimi súdmi, a tak pretavením princípu, že správnosť a úplnosť zisteného skutku je doménou základného konania, do ktorej môže dovolací súd zasahovať len výnimočne, a to len vtedy, ak dovolanie podá minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného.

S tým plne korešponduje záver, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04).

Najvyšší súd sumarizuje:

V prípade dovolania podaného obvineným nemožno opätovne (nakoľko za týmto účelom je obvinenému poskytnutý dostatočne široký priestor v konaní o riadnom opravnom prostriedku - odvolaní) namietat' proti skutkovým zisteniam súdov - ktoré sú založené práve na výsledkoch vykonaného dokazovania v rozsahu, ktorý súd považoval za dostatočný - prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. V dovolacom konaní nemožno účinne namietat' zvolené, resp. použité dôkazné prostriedky a na ich podklade vykonané hodnotenie dôkazov v intenciách § 2 ods. 10, resp. ods. 12 Trestného poriadku, ak takéto „finálne“ hodnotenie v konečnom dôsledku nevyhovuje predstavám obvineného. Tento kruh viazanosti správnosťou a úplnosťou zisteného skutku sa v tomto kroku uzatvára - práve s poukazom na § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku.

Pokiaľ neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdmi v pôvodnom konaní dovolací súd nemôže preskúmať v rámci dovolateľom (obvineným alebo generálnym prokurátorom) uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, nemožno takéto skutkové preskúmanie rozhodnutí súdov v pôvodnom konaní dosiahnuť (a vo svojej podstate obchádzať)

prostredníctvom uplatnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

K námietkam obvineného uplatneným v dovolaní, ktoré smerovali predovšetkým proti skutkovým zisteniam a spôsobu hodnotenia dôkazov, najvyšší súd uvádza, že obvinený namietal najmä nesprávne právne posúdenie skutku, vyplývajúce podľa neho z nedostatočného a nesprávneho hodnotenia skutkového stavu veci. Z obsahu dovolania však zjavne vyplýva, že tieto výhrady smerujú najmä k opätovnému a subjektívnemu hodnoteniu vykonaných dôkazov, pričom obvinený nerešpektuje skutočnosť, že súdy nižších stupňov postupovali v súlade so zásadami trestného konania, najmä so zásadou voľného hodnotenia dôkazov podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku.

Obvinený namietal, že v konaní nebolo jednoznačne preukázané, či konaním, ktoré je mu kladené za vinu, by mohlo dôjsť k protiprávnemu zápisu do katastra nehnuteľností v prospech subjektu Ž.V., PD a či by takýto zápis viedol k zadováženiu neoprávneného majetkového prospechu. K uvedenej námietke najvyšší súd konštatuje, že otázkou preukázania úmyslu obvineného zadovážiť majetkový prospech pre Ž., PD sa dôsledne a presvedčivo zaoberali už súdy prvého a druhého stupňa. Okresný súd Námestovo sa touto otázkou podrobne zaoberal v odôvodnení rozsudku, sp. zn. 6T/1/2020, z 27. apríla 2021, najmä na stranách 26 a 27, pričom svoje závery oprel o konkrétne dôkazné prostriedky a ich logické vyhodnotenie vo vzájomných súvislostiach. Rovnako tak Krajský súd v Žiline v uznesení, sp. zn. 2To/43/2021, z 30. marca 2022, na strane 32 potvrdil správnosť právneho posúdenia konania obvineného, vrátane existencie úmyselného zavinenia s cieľom zadovážiť majetkový prospech pre tento konkrétny subjekt, a to na základe početných telefonátov a neoprávnených zásahov obvineného do postupov a rozhodovacej činnosti vo vzťahu k tomuto subjektu. Najvyšší súd preto konštatuje, že dovolacie námietky obvineného v tejto časti smerujú k nesúhlasnému hodnoteniu skutkového stavu, ktorý bol zistený na základe riadne vykonaného dokazovania a ktorého závery nie sú svojvoľné, nepreskúmateľné, ani v rozpore s obsahom spisu.

V ďalšej časti dovolania obvinený namietal, že súdy sa údajne náležite nezaoberali otázkou existencie reštitučných konaní v čase prerušenia vkladových konaní, a to napriek výpovedi svedka V.. S., ktorá podľa názoru obvineného túto skutočnosť potvrdzovala. Toto tvrdenie obvineného však nie je pravdivé. Otázkou existencie prebiehajúcich reštitučných konaní sa súd prvého stupňa zaoberal po doplnení dokazovania výsluchom svedka V.. S.. Ako podrobne uvádza vo svojom rozhodnutí (rozsudok Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 6T/1/2020, strany 28 až 30), táto výpoveď bola vyhodnotená v súvislosti s ostatnými dôkazmi a jej obsah nezakladal skutkový stav, ktorý by spochybňoval právne závery súdu. Následne sa k tejto otázke vyjadril aj odvolací súd (uznesenie Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 2To/43/2021, str. 32), pričom jednoznačne konštatoval, že skutkové zistenia nie sú týmto dôkazom spochybnené. Z hľadiska právneho posúdenia veci je rozhodujúce, že obvinený nedisponoval osobitnou odbornou spôsobilosťou na rozhodovanie o návrhoch na vklad do katastra nehnuteľností, a preto mu neprináležala žiadna právomoc zasahovať do rozhodovacej činnosti osoby, ktorá touto spôsobilosťou disponovala. V tomto smere je potrebné opäť zdôrazniť, že najvyšší súd ako dovolací orgán nie je oprávnený prehodnocovať skutkové zistenia ani spôsob, akým nižšie súdy vykonané dôkazy hodnotili, pokiaľ sa toto hodnotenie pohybuje v rámci zásad logického uvažovania a nie je v zrejmom rozpore s vykonanými dôkazmi.

Obvinený taktiež v rámci dovolania uviedol, že ako riaditeľ správy katastra nedisponoval právomocou ukončiť štátnozamestnanecký pomer poškodenej zamestnankyne, čím spochybňoval naplnenie znaku „hrozby inej ťažkej ujmy“ ako obligatórneho znaku skutkovej podstaty trestného činu vydierania. Aj táto otázka už však bola predmetom analýzy rozhodnutí súdov nižšieho stupňa. Z ich rozhodnutí (strany 25 a 26 rozsudku okresného súdu a strana 34 uznesenia krajského súdu) vyplýva, že napriek absencii kompetencie na ukončenie štátnozamestnaneckého pomeru, obvinený ako nadriadený vedúci zamestnanec mohol iniciovať disciplinárne konanie alebo podniknúť iné kroky, ktoré by u poškodenej objektívne vyvolali dôvodnú obavu zo straty zamestnania. V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na ustálenú judikatúru, z ktorej vyplýva, že hrozba inej ťažkej ujmy je hrozba takým konaním páchatela, ktoré môže viesť k vážnemu ohrozeniu alebo porušeniu významného záujmu osoby iným spôsobom než použitím fyzického násilia. Vyžaduje sa kumulatívne splnenie ohrozenia alebo porušenia významného

záujmu, ktorým je napríklad česť, dobrá povesť, rodinný život a zároveň objektívne vážne ohrozenie tohto záujmu, ktoré za vážne pociťuje aj osoba, ktorej záujmov sa táto iná ťažká ujma priamo týka. Musí pritom ísť o konanie neoprávnené. Ako už bolo uvedené, obvinený nemal oprávnenie usmerňovať rozhodovaciu činnosť osoby disponujúcej osobitnou odbornou spôsobilosťou, a teda jeho konanie v tomto smere bolo neoprávnené. Týmto konaním mohol objektívne vyvolať u poškodenej hrozbu inej ťažkej ujmy, keďže táto mohla mať dôvodnú obavu, že v prípade nesplnenia požiadaviek obvineného môže dôjsť k závažnému ohrozeniu jej štátnozamestnaneckého pomeru na základe iniciovania disciplinárneho konania.

Obvinený taktiež namietal, že Okresný súd Námestovo nepristúpil k dokazovaniu, ktoré sa malo týkať prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa a bez akéhokoľvek dokazovania odsúdil obvineného podľa bodov I., II., III. a IV. obžaloby aj za prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa a z toho dôvodu aj opomenul využiť zásadu ultima ratio. Toto tvrdenie obvineného taktiež nie je pravdivé. Najvyšší súd konštatuje, že okresný súd na viacerých miestach v jeho odôvodnení k jednotlivým skutkom jasne a podrobne vysvetlil, prečo konanie obvineného právne kvalifikoval ako prečin zneužitia právomoci verejného činiteľa. Tento záver oprel o konkrétne zákonné ustanovenia, najmä § 60 ods. 1 písm. a), b), e), § 62 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, ako aj § 4 ods. 4 zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe v spojení s § 33 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností. Tieto právne závery sú riadne odôvodnené v rozsudku okresného súdu na str. 22-23 a 30-32, ako aj na str. 31, 32 a 34 uznesenia krajského súdu, a preto nie je potrebné ich opakovať. Pokiaľ ide o aplikáciu zásady ultima ratio, najvyšší súd pripomína, že obvinený bol uznaný vinným zo spáchania pokračovacieho zločinu v súbehu s pokračovacím prečinom. V trestnom práve možno zásadu ultima ratio aplikovať výlučne ako tzv. materiálny korektív podľa § 10 ods. 2 Trestného zákona, a to iba v prípadoch prečinov. Takýto výklad potvrdzuje aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. 96/2014. Z uvedeného vyplýva, že úvahy o aplikácii zásady ultima ratio v tomto prípade neboli možné, keďže rozhodovanie súdu sa netýkalo výlučne prečinu, ale aj zločinu, na ktorý sa uvedená zásada nemôže vzťahovať.

Nesúhlas obvineného so závermi, ktoré vyplynuli z dôkazov, nemení nič na skutočnosti, že detailným spôsobom koncipované odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa v spojení s uznesením odvolacieho súdu nepochybne spĺňajú požiadavku zákonnosti, presvedčivosti a preskúmateľnosti, jasne a zrozumiteľne dávajú odpovede na všetky skutkové a z toho vyplývajúce právne relevantné otázky súvisiace s predmetom trestného konania a zároveň z nich vyplýva vzťah medzi obsahom vo veci vykonaných dôkazov a deklaroványmi skutkovými zisteniami na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Najvyšší súd preto nemá právomoc zasahovať do hodnotenia dôkazov vykonaného súdmi nižších stupňov, pričom tvrdenie obvineného, že hodnotenie dôkazov nezodpovedá jeho očakávaniam nemožno považovať za dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (ako ani žiaden iný z katalógu dovolacích dôvodov dostupných pre obvineného v rámci § 371 ods. 1 a nasledujúcich Trestného poriadku).

Najvyšší súd konštatuje, že súdy nižšieho stupňa svoje rozhodnutia rozsiahlo, podrobne, vecne a náležite odôvodnili, pričom už v nich dali relevantné odpovede na všetky sporné otázky, ktoré sú uvedené v podanom dovolaní. Dostatočne sa vysporiadali aj so súvisiacou rozhodovacou činnosťou súdov a iných štátnych orgánov (strany 28-29 rozsudku okresného súdu). Na tom nič nemení skutočnosť, že dovolateľ sa nestotožnil s tam uvádzanými hodnotiacimi závermi. Preto najvyšší súd vyhodnotil argumentáciu obvineného vzťahujúcu sa k dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať v

prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejmá a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku.

Z uvedeného logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku len vtedy, ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukázu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere („solely or to a decisive extent“) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, čo sa v predmetnej veci nestalo (Mariana Marinescu v. Rumunsko - rozsudok ESĽP z 2. februára 2010, Emen v. Turecko - rozsudok ESĽP z 26. januára 2010, Van Mechelen a ďalší v. Holandsko - rozsudok ESĽP z 23. apríla 1997, Visser v. Holandsko - rozsudok ESĽP zo 14. februára 2002, Al-Khawaja a Tahery v. Spojené kráľovstvo - rozsudok ESĽP z 15. decembra 2011 a ďalšie).

Rozhodovacia prax najvyššieho súdu vyústila do prijatia judikátu, podľa ktorého dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať len v takých prípadoch, keď zistené porušenie zákona svojou povahou a závažnosťou zodpovedá porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Nesprávny procesný postup pri získaní alebo vykonaní dôkazov tak môže viesť k naplneniu tohto dovolacieho dôvodu iba vtedy, ak odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého získanie alebo vykonanie sa spochybňuje (rozhodnutie uverejnené v Zbierke pod č. 24/2020-I.).

Najvyšší súd dopĺňa, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku - rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom a jeho zrkadlové znenie - rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré boli súdom vykonané nezákonným spôsobom, nemožno vykladať v rozpore s jeho logickým i materiálnym významom a účelom (je založené na dôkazoch) tak, že pôjde o prípady, keď súd dôkaz nevykonával. Súd nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhli a tiež nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre spravodlivé rozhodnutie (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku, § 2 ods. 10 Trestného poriadku, § 2 ods. 11 Trestného poriadku) a napokon súd nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale neskoro (§ 240 ods. 3 druhá veta Trestného poriadku), alebo neprejavili reálnu snahu o ich vykonanie (§ 240 ods. 4 tretia veta Trestného poriadku).

V súhrne preto platí, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť naplnený len vtedy, ak súd vykonával dôkazy nezákonným spôsobom, to znamená, že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon. Povedané inými slovami, dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť naplnený:

- ak je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré súd vykonával nezákonným spôsobom, to znamená, že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon,
- ak je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré súd na hlavnom pojednávaní nevykonával, ale prihliadal na ne,
- ak je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré síce boli získané zákonným spôsobom, ale nie sú procesne použiteľné na preukazovanie skutočností rozhodných pre rozhodnutie o vine obvineného.

V rámci dovolacieho konania môže najvyšší súd preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), či jediný alebo rozhodujúci usvedčujúci dôkaz boli vykonané zákonným spôsobom. Ak následne najvyšší súd dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania, nemôže ďalej spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať

vykonané dôkazy, ako ani ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Ďalej platí, že nesúlad so zákonom musí byť v súvislosti s dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku konštatovaný v tomu zodpovedajúcej intenzite vo vzťahu k dôkazu, na ktorom je rozhodnutie založené vo výlučnej alebo v rozhodujúcej miere. V prípade namietaných dôkazných prostriedkov musí ísť v rámci takto zúženého priestoru o chybu, ktorá by vo výlučnej alebo rozhodujúcej miere ovplyvnila samotnú podstatu a význam dôkazných prostriedkov. Takto je zároveň zachovaný princíp, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok možno úspešne podať len v prípade výskytu závažných chýb aplikácie hmotného alebo procesného práva.

Obvinený v podanom dovolaní spochybnil vierohodnosť svedeckej výpovede N.. G., ktorý má byť zaujatý z dôvodu blízkeho osobného vzťahu k poškodenej. Súčasne namietal, že ostatní zamestnanci neboli odborne ani právne spôsobilí kvalifikovane sa vyjadriť k interpretácii právnych ustanovení, ktorých výklad je predmetom jeho námietok, a napokon obvinený poukazoval aj na zaujatosť poškodených zamestnankýň, ktoré mali postupovať v prospech subjektu Urbárski spolumajitelia.

Pokiaľ ide o námietku obvineného týkajúcu sa údajnej zaujatosti poškodených zamestnankýň, najvyšší súd v tejto súvislosti odkazuje na odôvodnenie krajského súdu, uvedené na strane 33 napadnutého uznesenia. Zo skutkových zistení vyplývajúcich z vykonaného dokazovania totiž nebolo možné dospieť k záveru, že by tvrdenia obvineného o ich zaujatosti boli opodstatnené. Vzhľadom na absenciu akýchkoľvek objektívnych skutočností, ktoré by takúto zaujatosť potvrdzovali, nebolo možné tejto obrannej argumentácii obvineného priznať právnu relevanciu. Rovnaký záver platí aj pokiaľ ide o obvineným tvrdenú zaujatosť svedka N.. G.. Ani v tomto prípade tvrdenie obvineného nemá relevanciu, keďže samotná existencia medziľudských väzieb medzi svedkom a poškodenou nepostačuje na spochybnenie dôveryhodnosti svedeckej výpovede. Najvyšší súd zároveň konštatuje, že výsledky vykonaného dokazovania, na základe ktorých bolo rozhodované o vine obvineného, nijakým spôsobom nesúvisia s osobným alebo profesijným vzťahom medzi týmto svedkom a poškodenou, preto ani táto námietka nemá vplyv na zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia.

Na základe vyššie uvedených skutočností dospel najvyšší súd k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania a preto nemôže ďalej spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy, ako ani ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Z uvedeného vyplýva, že v trestnej veci obvineného nemožno dospieť k záveru o tom, že by bol naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, preto aj v tejto časti dovolaciu argumentáciu obvineného najvyšší súd odmietol ako nedôvodnú.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať, ani meniť.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštalácie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní

sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok ustálený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Ustálenie záveru o naplnení, či nenaplnení znakov skutkovej podstaty trestného činu vždy podlieha rozboru dôkaznej situácie a okolností prípadu, pričom postup podľa § 119 ods. 1 Trestného poriadku (čo je tak isto kategória procesného práva) ukladá povinnosť dokazovať v trestnom konaní najmä:

- a) či sa stal skutok a či má znaky trestného činu,
- b) kto tento skutok spáchal a z akých pohnútok,
- c) závažnosť činu vrátane príčin a podmienok jeho spáchania,
- d) osobné pomery páchatel'a v rozsahu potrebnom na určenie druhu a výmery trestu, uloženie ochranného opatrenia a iné rozhodnutia,
- e) následok a výšku škody spôsobenú trestným činom,
- f) príjmy z trestnej činnosti a prostriedky na jej spáchanie, ich umiestnenie, povahu, stav a cenu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovoľené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a podobne.

V zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je dovolací súd viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili súdy nižšej inštancie, pričom nie je oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania skôr vo veci konajúce a rozhodujúce súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu. Preto platí, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové.

Bezprostredným následkom uplatnenia nesprávnych dovolacích námietok je to, že podané dovolanie je v prevažnej časti len ďalším odvolaním a formulovaním obhajobných tvrdení, s ktorými sa tomu zodpovedajúcim spôsobom vysporiadali riadne a adekvátne už súd prvého stupňa v spojení s odvolacím súdom. Tým je súčasne vylúčená akákoľvek polemika viažuca sa k údajnej nepreskúmateľnosti alebo arbitrárnosti dovolaním napadnutého rozsudku [viď úvahy najvyššieho súdu viažuce sa k obvinenou uplatnenému dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku].

K dovolacej námietke obvineného, podľa ktorej súdy nižších stupňov nevykonali ústavne konformný výklad ustanovení § 11 ods. 1 písm. a) a § 62 ods. 1 písm. b) zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe, najmä pokiaľ ide o určenie, na ktorého vedúceho zamestnanca sa uvedené ustanovenia vzťahujú, ako aj o rozsah zodpovednosti vedúceho zamestnanca za výkon štátnej správy na úseku katastra, najvyšší súd uvádza, že sa plne stotožňuje s názormi súdov nižších stupňov. Na ich závery v celom rozsahu odkazuje, a to predovšetkým na odôvodnenie rozsudku okresného súdu na stranách 24 až 32. Pre úplnosť považuje najvyšší súd za potrebné doplniť tieto úvahy o nasledovné skutočnosti:

Podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe vedúci zamestnanec na účely tohto

zákona je nadriadený štátny zamestnanec, ktorý je podľa tohto zákona alebo podľa osobitného predpisu oprávnený určovať a ukladať podriadenému štátnemu zamestnancovi úlohy na vykonávanie štátnej služby a dávať mu na tento účel pokyny.

Podľa § 62 ods. 1 písm. b) vedúci zamestnanec je okrem povinností uvedených v § 60 ďalej povinný ukladať podriadeným štátnym zamestnancom služobné úlohy a dávať im na tento účel pokyny v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a so služobnými predpismi.

Podľa § 33 ods. 1 katastrálneho zákona v konaní o návrhu na vklad rozhoduje zamestnanec vykonávajúci štátnu službu na úseku katastra, ktorý má osobitnú odbornú spôsobilosť rozhodovať o návrhu na vklad.

Na základe citovaných ustanovení najvyšší súd konštatuje, že hoci bol obvinený vedúcim štátnym zamestnancom, čo mu podľa zákona dáva oprávnenie riadiť výkon štátnej služby podriadených zamestnancov prostredníctvom ukladania služobných úloh a vydávania pokynov, toto oprávnenie nemožno vykladať tak, že by mu samo osebe umožňovalo zasahovať do zákonom zverených rozhodovacích právomocí zamestnanca, ktorý na výkon danej činnosti musí spĺňať požiadavku osobitnej odbornej spôsobilosti.

Je potrebné dôsledne rozlišovať medzi dvoma typmi pokynov vedúceho zamestnanca: na jednej strane ide o oprávnenie určiť, aby podriadený štátny zamestnanec konal v určitej veci (napríklad, aby sa zaoberal konkrétnym návrhom na vklad), na druhej strane však ide o prekročenie právomocí, ak vedúci zamestnanec bez potrebnej osobitnej odbornej spôsobilosti určuje, ako konkrétne má byť v danej veci rozhodnuté. Z toho vyplýva, že ak obvinený sám nedisponoval osobitnou odbornou spôsobilosťou, mohol ako vedúci zamestnanec uložiť poškodenej služobný pokyn, aby konala v konkrétnych veciach (v medziach svojej zodpovednosti za riadny a efektívny výkon štátnej služby), avšak nebol oprávnený určovať jej spôsob rozhodnutia v jednotlivých konaniach, ako to v predmetnom prípade urobil.

Úmyselné konanie obvineného v prospech subjektu Ž., PD možno jasne vidieť aj v súvislosti so skutkom uvedeným pod bodom IV., keďže napriek tomu, že bol s výsledkami kontroly Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, sp. zn. 22/2011, ktoré potvrdili správnosť postupu zamestnankyne H.T. v danej veci, oboznámený, jej následne uložil pokyn vykonať zápis vlastníckeho práva v prospech Ž., PD formou záznamu do katastra nehnuteľností, a to aj napriek tomu, že samotná zamestnankyňa označila takýto návrh za nezapisateľný (odôvodnenie krajského súdu na str. 34 uznesenia). Z uvedeného postupu je zrejmé, že cieľom obvineného nebolo len riadne ukončenie konania, ale presadenie konkrétneho výsledku bez ohľadu na výsledky kontroly a zákonné medze jeho právomocí.

Na základe vyššie prijatého záveru o naplnení všetkých znakov skutkovej podstaty trestného činu je pre dovolací súd v zmysle uvedeného kľúčovým skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený N. H. spáchal trestný čin tak, ako je uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, následne potvrdeného uznesením odvolacieho súdu. Tam opísanému skutkovému stavu plne zodpovedá aj právny záver vyjadrený v posúdení konania obvineného v bodoch I. a II. ako pokračovacieho zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a) (s poukazom na § 138 písm. b/, g/, h/), písm. b) (s poukazom na § 139 ods. 1 písm. h/) Trestného zákona a v bodoch I., II., III., IV. ako pokračovacieho prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. b) Trestného zákona. Použitú právnu kvalifikáciu podľa citovaných ustanovení odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú v popise skutku zahrnuté a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných znakov skutkovej podstaty označeného trestného činu.

Preto, rešpektujúc zákaz skúmania a menenia zisteného skutku, vyplývajúci z § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku, najvyšší súd uzatvára, že námietky obvineného a s tým súvisiaca argumentácia nenaplnia ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (ani žiadny iný).

S ohľadom na vyššie uvedené najvyšší súd dospel k záveru, že v trestnej veci obvineného nemožno konštatovať naplnenie žiadneho dovolacieho dôvodu, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku

tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.